

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Parallela Geographica Italiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1649

Nvm. 2. De Istriâ, l'Istrie.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13120

bus; si Ottomanus naualem instruat apparatus, hic numerus duplicatur. Nauale totius orbis pulcherrimum habent, in quo materies 200. triremium, aut nauium, in quo aluntur artifices ingeniosissimi & peritissimi, & omnia seruant ad expeditionem maritimam idonea. Virgente bello hinc educere possunt naues 200. certè anno 1570. instruxere triremes 150 maiores triremes, vulgò *Galées* vndecim, Liburnicam nauem vnam, aut Gaulum maiorem *vn Galion*, & onerarias naues 25.

§. 2. *Descriptio Geographica Veneti Status.*

NVM. 1. *Synopsis Ditionis Venetæ.*

V E- N E- T A D I- T I O	{	ISTRIA: <i>l'Istrie.</i>
		FOROIVLIENSIS AGER: <i>le Frioul, ou Friul.</i>
		ANTIQUA TERR. CADORINVM: <i>le Cadurin.</i>
		MAR- Episc. BELLVNENSIS: <i>le Bellunois.</i>
		CHIA Episc. FELTRENSIS: <i>le Feltrin.</i>
TARVI- SINA	{	Territ. TARVISINVM: <i>le Tarvisan.</i>
		DVCATVS VENETVS: <i>le Dogado, ou Duché.</i>
	{	POLESINVM RHODIGINVM: <i>le Polesin de Rouigo.</i>
V E N E T A D I T I O L O N G O- B A R D I- C A.	{	Territorium PADVANVM: <i>le Padoian.</i>
		Territ. VERONENSE: <i>le Veronois.</i>
		Territ. VICENTINVM: <i>le Vicentin.</i>
		Territ. BRIXIANVM: <i>le Bressan.</i>
		Territ. CREMENSE: <i>le Cremasque.</i>
	{	Territ. BERGOMENSE: <i>le Bergamasque.</i>

NVM. 2. *De Istria, l'Istrie.*

PETRVS Coccus in suâ Istriae Chorographiâ terminos eius assignat Timauum Fl. *Timauo* ab Occidente; à Septentrione montes, vulgò *Monti della Venna*, seu *Vena*, & inde lineam excurrentem ad urbem & fluium *Fiume*, vbi iam Italiae limes.

Y R- CAPVT ISTRIÆ: *Capo d'Istria*, seu *Cauo*, & *Cao*, Germanis *Gafers*, Slaus *Copra*, sic dicta quia in capite seu initio huius regionis sita, olim *Iustinopolis*, & *Ægis*:
in

- in Insulâ tota sita est, & continenti necitur ponte ver-
fatili: eius Castrum dicitur Leoninum.
- BES Muggilla: *Muglia* noua cognominata, ad discrimen ve-
teris quæ antea *Monticola* dicebatur, duobus à nouâ
millibus: capta est à Venetis ob piraticâ, & latrocinia.
- MA- INSVLA: *Isola*, conditum castrum eodem tempore quo
Iustinopolis in Peninsulâ, & priùs dicta Castrum Ha-
lieti, seu Aquilæ.
- RITI- Piranum: *Pirano*, oppidum luculentum conditum post
Attilæ depopulationes, ad finem Largonem *Largono*.
Vmacum: *Vmago*, in scopulo fixum marinis aquis ali-
quando circumfuso, cuius ager fecundus in primis &
distinctus syluis.
- MÆ Ciuitas noua, aliter Nouetium: *Citta noua*, excitata ex
ruinis Æmonia vrbis, quæ 4. hinc lapide dicitur ho-
die *Æmonia Rovinata*.
- IS- Parentium: *Parentino*, in Peninsulâ ferè aquis circumfu-
sâ, mœnibus ac turribus egregiè munita ciuitas. Por-
tum habet capacissimum, quem efficit Insula S. Ni-
colai, vbi olim pharus ignem præferens; vrbis direpta
à Genuensibus an. 1354. cùm iam Veneti iuris esset.
- TRIÆ Vrferium: *Orfèra*, in monte situm oppidum ditionis Pa-
rentinæ.
- DI- ROVINIVM: *Rouigno*, aliter *Auripina* ab antiqua vrbe
cuius rudera non procul in monte vulgò *Monti di Au-
ro*: Insula dicitur à Leandro, & ponte lapideo conti-
nenti iuncta, in eius agro cæditur marmor Istricum
nominatum. Duos habet portus, vnum à Septentrio-
ne vulgò dictum Vallem Boreæ, alterum ad Austrum
quem efficiunt Insulæ SS. Catharinæ, Andreæ, &
Ioannis Pelasgici.
- NIS PÒLA: *Pola* in edito monte: ab Attila diruta est, à quo
reparata sit ignoratur: portum habet pulcherrimum
quem claudit Insula Breonia *Briuni*.
- VE- Medolinum: *Medolino*, vbi portus magnarum nauium,
quem prætexunt Insulæ Merlettæ.
- NE- Castrum nouum: *Castro nouo di Arsa*, ad ostia Arsiæ flu-
uij.

- Fanum S. Ioannis : *San-Gioanni*.
 Albona, seu Algona : *Albona*.
 TÆ. Flanona : *Fianona*, in Peninsulâ cui portus adiacet *Porto di Fianona*; sita est in Albonensi ditione, & fontem luculentum habet, éstque egregiè munita.
- VRBES
 MARI-
 TIMÆ
 I S-
 TRIÆ
 DI-
 TIO-
 NIS
 AV-
 STRIA-
 CÆ.
 TERGESTE : *Trieste*, & haud procul in montibus *Trieste Vecchio* supra montem *Taber*, olim *Monmolianum*. Tempore Hentici Danduli occupata est à Venetis cum *Mugillâ* ob piratica latrocinia, sed postea Austriaco cessit vsque ad 1507. quando à Venetis iterum capta, at demum à Maximiliano recepta est.
 Fanum S. Ioannis Cherfini : *S. Zuan di Duino*, seu *Cherfino*, oppidum Dominorum *de laTour*, qui ab Austria-
 co pendent.
 Brosecum : *Profeco*, vbi vina celeberrima nascuntur.
 Cœnobium S. Ioannis : *San Gioanni*, conditum à *Vol-darico* Patriarchâ *Aquileiensi* ex lapidibus templi *Diomedis*.
- PR O-
 MON-
 TO-
 RIA
 I S-
 TRIÆ
 Camarzanum : *Punta di Camarzo*.
 Olmium : *Punta degli Olmi*.
 Gazelum : *Punta di Gasel*.
 Saluorium, seu Saluerium : *Punta di Saluori*, ad hoc vi-
 ctus dicitur *Otho* filius *Friderici Ænobarbi* dum bel-
 lum gerit in Venetos pro *Alexandro III*.
 Crucifixi : *Punta del Crucifisso*.
 Comparris : *Punta del Compare*.
 Promontorium : *Punta del Promontore*.
 S. Stephani : *Punta San-Stephano*.
 Nigrum : *Punta Negra*.
- FLV-
 VII
 I S-
 Risanus, olim *Formio* : *Rizano*, ad quem malè *Leander* *Mugillam* locat.
 Draconia : *Dracogna*, sic dictus quia instar *Draconis* cir-
 cumagitur, ad cuius ostium nobiles *Salinæ*.
 Quietus, olim *Nauportus* & *Labatus* : *Quieto*.
 Lemus : *Lemo*, veriùs *Euripus* quàm *Fl.* nam falsus est, vsque ad tabernam *Hosteria*: eius alueus videtur ad *Castellum* vsque *Geminum* excurrisse *duo Castelli*.

- TRIÆ** Ostium huius fluij extenditur ad mille passus.
ARSIA: *Arsa*, erumpens ex lacu Cosliaco, *Cosliac*.
- S I-** **TERGESTINVS**: *Golfo de Trieste*, inter portum Lizontium, & Promontorium Saluorium.
NVS **LARGON**: *Golfo Largone*, inter Piranum, & Pro. Saluorium, quare pars est Tergestini.
- I S-** **CARNARIVS**, olim Flanaticus, Polaticus Melæ: hodie *Golfo Carnario*, & *di Carnero*, quasi dicamus *le Charnier*, ob frequentia quæ hîc contingunt naufragia: eius initium ducitur à Promontorio, non à Promontorio Comparris.
- TRIÆ**
- INSV-** **S. NICOLAI**: *San Nicolo*, efficiens portum Parentinum: quare hîc olim pharus ad dirigendas naues de nocte appellentes.
LÆ **Conueria**: *Conuersera*.
LÆ **Ficariola**: *Figaruola*.
- A D** **D. Catharinæ**: *San Caterina*.
I S- **D. Andreæ**: *San Andrea*.
I S- **S. Ioannis Pelasgici**: *San Gio. in Pelasgo*.
TRIAM **Sororiæ**: *due Sorelle*.
- TRIAM** **Breconia**: *Brioni*, Polaticum portum efficiens.
Merlettæ plures: *di Merletta*, portum Medolini prætexentes.
- VR-** **PIGVENTIVM**: *Piguento*, in monte vrbs sita, circa quam ager amœnissimus.
BES **PETRA PILOSA**: *Pietra Pilosa*, in rupe sita vrbs caput Marchionatus; ex quâ pendet locus *Sdregna* dictus, quem putat Blondus esse patriam S. Hieronymi, & verò eius parentis tumulus hîc ostenditur. Errat: nam *Strigna* est in limite Dalmatiæ, & Pannoniæ, & in hoc nulla vestigia antiquitatis.
- CON-** **Portulæ**: *Portolo*, vrbecula satis munita.
T I- **Pedemontium**: *Piemont*, olim vrbs munita cum castro, sed vtriusque disiecta mœnia.
NEN- **Grifiniana**: *Grifignana*, satis exulta.
T I S **Momiana**: *Momiano*, vrbecula in rupe.
- I S-** **TRIÆ**

Hæ tres efficiunt portum Australem Rouninum.

- VE-** Buia: *Buie*, vrbs populosa satis nec immunita.
 Fanum S. Laurentij: *San Lorenzo*, quæ vrbs se sponte Venetis submisit.
- NE-** MONTONA: *Montona*, in montis vertice satis ampla & frequens, olim sui iuris, & tantum 35. marcas auri Patriarchæ Aquileiensi pensitans.
- TÆ**
- DI-** Visina: *Visina*, loco salubri sita Grimanorum ditio.
 Castrum geminum: *Dui Castelli*, benè munitum oppidum.
- TIO-** Fanum S. Vincentij: *San Vincenzo*, seu *Vicenti*, vbi syluæ vastissimæ perutiles ad nauium fabricam.
- NIS.** Vallis: *Valle*, saluberrimi aëris vrbecula.
 Drignanum: *Drignan*, numeratur inter vrbes, licèt sine mœnibus, sat cultum oppidum, diues, & frequens.
- VRBES** PEDENA: *Pedena*, ciuitas Episcopalis.
- ISTRIÆ** PISINVM duplex Vetus & Nouum *Pisino Vecchio & Nuouo*, vtrumque per amœnâ planitiæ circumfusum, ex cuius agro multum sibi pecuniæ Austriacus colligit.
- CONTI-**
- NENTIS** Lupolianum: *Lupo glano*, oppidum amœnum.
- AV-** Cosliacum: *Cosliac*, olim ad lacum cognominem, qui Arsam flouium effundit, ab eius ripa iam nonnihil distitum est.
- STRIA-**
- CÆ** Cominum: *Comen*, aut *Comin*.
- DITIO-** Dorum: *Dorumberg*, aliter *Dorneberg*, ad Fl. *Vipao*.
- NIS.** Vipæum: *Vipao*, ad Fl. cognominem.
 Fanum S. Angeli: *S. Angelo*, aliter *S. Archangelo*.
- MON-** MONTES VENÆ: *Monti della Vena*, aliter *di Karso*, Istriam à Carniolâ dirimentes, & syluis confiti.
- TES** CALDERVS: *Monte Karso*, incubans sinui Tergestino.
- IS-** MONS MAIOR: *Monte Maggiore*, in sinum Carnerium, seu Flanaticum excurrens, & editissimus.
- TRIÆ**
- NVM. 2.** *Ager Foroiulienfis*: patria del Friuli.
- VR-** VTINA: *Vdine*, nunc sedes Patriarchæ Aquileiensis, ab Attilâ reparata dicitur dum has regiones depopulatur: quidam malè ab Vdinis Scythiæ populis dictam volunt: peiùs etiam ab Austriacis conditam nonnulli